

Højder, som er bekendte. Man kunde heller ikke vente, at de Forsikringskasser, som Arbejdsløshedskasserne er, skulde være i Stand til at opfylde deres almindelige Forpligtelser, naar et saa mægtigt Antal arbejdsløse paa een Gang meldte sig; de var jo bygget paa helt andre statistiske Tal end dem, der kom til at foreligge i disse Aar. Andre Forsikringskasser reserverer sig overfor katastrofale Tilstande, og denne Ret maa man da formentlig ogsaa erkende, at Arbejdsløshedskasserne havde. Og hvad der gjaldt Arbejdsløshedskasserne i Retning af manglende Evne til at modstaa det Tryk, som den store Arbejdsløshed maatte medføre, gjaldt naturligvis ogsaa de Nødhjælpsinstitutioner, vi har i Samfundet som Hjelpekasser, Københavns Understøttelsesforening o. desl.; de vilde aldeles ikke have kunnet magte Opgaven, hvis man havde anvist dem at træde hjælpende til ved Siden af den obligatoriske Forsikring, thi Arbejdsløsheden kom ikke blot til at omfatte dem, der havde forsikret sig, men ogsaa nogle Tusinde Arbejdere, som ikke tidligere havde været besjælede af den Pligtfølelse, som de forsikrede Medlemmer havde vist ved at tegne Forsikring i Arbejdsløshedskasserne. Disse Mennesker, der altsaa var uorganiserede og uforsikrede, kunde man have henvist til Hjelpekasserne, eventuelt til Fattigvæsenet; men det vilde have været lidet rigtigt at gøre det sidste, og Henvisningen til Hjelpekasserne vilde ganske have sprængt Hjelpekassernes Mulighed for overhovedet at administrere denne Virksomhed; de vilde aldeles ikke have kunnet magte denne Opgave, og hvis de endelig var blevet tvunget til at paatage sig den, vilde der for Alvor være blevet Tale om ukontrolleret Brug af offentlige Midler.

Jeg minder endvidere om, at allerede da den første Lov om ekstraordinær Spiritusafgift gennemførtes, Loven af 26. Marts 1917, blev det erkendt, at Nødvendigheden for ekstraordinær Hjælp til trængende meldte sig under de Forhold, som Verdens-tilstanden havde skabt. I Lovens § 9 blev det nemlig udtrykkelig fastslaaet, at et vist overskydende Beløb, som var paa-regnet, skulde anvendes til Afhjælpning af de ved Arbejdsløshed og andre Forhold opstaaede Nødstilstande. Da Nødvendigheden saa forelaa, da Arbejdsløsheden tog det nylig nævnte Omfang, gik man til Loven af 27. Oktober 1917 om ekstraordinær Hjælp til arbejdsløse. At man i denne Lov slettede den saakaldte Karenstidsbestemmelse, Bestemmelsen om, at man i 12 Maaneder skulde have været Medlem af en Arbejds-

løshedskasse og skulde have arbejdet en vis Tid i Faget, før man kunde oppebære Understøttelsen, kan man vel meget godt nu bag-efter erkende ikke just var den heldigste Foranstaltning. Men selvfølgelig er det paa den anden Side i Forhold til de mange Tusinde arbejdsløse en temmelig underordnet Ting, at der i en Del Tilfælde som Følge af denne Karenstidens Ophævelse kan være fremkommet Misbrug af Arbejdsløshedskasseunderstøttelsen.

Naar jeg imidlertid har hørt Klagerne fremsætte her, og naar jeg læser den før nævnte Tale fra Industrimødet eller hører paa anden Maade om Statssyndikalismen, synes det, som om alt former sig til Bebrejdelser mod Regeringen, som om alt, hvad der er foretaget af ekstraordinær Virksomhed til Bekæmpelse af Nød som Følge af Arbejdsløshed, var Foranstaltninger, som denne Regering havde iværksat. Det er ganske uberettiget saaledes at vende alle sine Angreb et bestemt Sted hen; thi baade den Bestemmelse, som jeg nylig erkendte maaske ikke burde have været taget i Oktober 1917, og alle øvrige Bestemmelser vedrørende ekstraordinær Arbejdsløshedskasseunderstøttelse, ogsaa den Lov, der nu gælder, og som, paa visse Felter i hvert Fald, forøger Understøttelsen betydeligt — alt dette er jo gennemført under Medvirken fra alle Sider i den høje Rigsdag. Følgelig maa alle bære deres Part af Medansvaret for, hvad der — mere eller mindre af Misforstaaelse eller under Indtryk af Humanitet — ved den større Liberalitet, man saaledes ved at slette Karenstidsbestemmelsen udviste overfor dem, der ikke var forsikrede, kan være medført af uheldige Konsekvenser. Det maa virkelig alle tage som det, det er: en Følge af en Situation, hvor vi nødvendigvis maatte handle saaledes, som det skete, fordi saa og saa mange Tusinde Mennesker var kastede ud i Arbejdsløshed uden Mulighed for at klare sig selv, og uden at vi havde Mulighed for at henvise dem til andre betryggende Institutioner end netop Arbejdsløshedskasserne.

Senere, ved Loven af 1918, er Karenstidsbestemmelsen genindført, og de uheldige Virkninger, der har kunnet spores af Loven af 1917, er ganske utvivlsomt for længst ophørt; thi de ganske faa arbejds-uvillige, der slap ind ved Ophævelsen af Karenstidsbestemmelsen, findes sikkert ikke mere i Arbejdsløshedskasserne. Der er paa Grund af Mulighederne for at anvise Folk Arbejde sket en saadan Sigtning, at de, der virkelig af Naturen, om jeg saa maa sige, er uvillige til Arbejde, ikke længere